

PALLIATIIVISEN HOIDON JA SAATTOHOIDON TILA SUOMESSA VUONNA 2018

Minna-Liisa Luoma, THL

TAVOITTEET PALLIATIIVISEN HOIDON JA SAATTOHOIDON KRITEREIKSI

- Potilaiden ja heidän läheistensä tarvitsema laadukas palliatiivinen hoito ja saattohoito ovat alueellisesti tasa-arvoisesti saatavilla
- Kansainvälisiä suosituksia vastaavat kriteerit ohjaavat palliatiivisen hoidon ja saattohoidon palvelutuotantoa Suomessa
- Palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa on tarjolla kaikissa sosiaali- ja terveydenhuollon eritasoissa palveluissa

STM TOIMEKSIANTO

- Elämän loppuaiheen hoitoa, itsemääräämisoikeutta, saattohoitoa ja eutanasiaa koskevan [lainsäädäntötarpeen](#) asiantuntijatyöryhmän ajalle 5/2018-6/2021
- Palliatiivisen hoidon ja saattohoidon [kehittämisen alatyöryhmän](#) ajalle 5/2018 – 12/2020
 - Laatuksiteerit ja laadunseurantajärjestelmä
 - Luoda C-tason palliatiiviset keskuksat yliopistosairaaloihin ja B-tason sairaanhoitopiirien keskuksat/yksiköt
 - Nykyisten palveluiden ja palvelun tarpeen kartoitus
 - luodaan ABC -mallin mukaiset palveluverkko ja palveluketjut
 - Selvittää terveydenhuollon ammattilaisten palliatiivisen hoidon perusopetuksen ja jatkokoulutuksen nykytilan ja laatia suositus opetusohjelmasta

OIKEUS HYVÄÄN ARVOKKAASEEN KUOLEMAAN

- Jokaisella ihmisellä on yhdenvertainen oikeus sairautensa vaikeusasteen edellyttämään palliatiiviseen hoitoon ja saattohoitoon.
- Laadukkaat tasa-arvoisesti palvelut voitaisiin varmistaa jos
 - palliatiivinen hoito ja saattohoito olisi integroituna sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmään
 - meillä olisi sairaanhoitopiirien ohjaamat palveluketjut.
 - kattava palliatiivinen kotisairaalaverkosto tukiosastoineen turvaisi erityistason kotisaattohoitoa kohtuullisilla etäisyyksillä
 - palliatiivisten kotisairaalat tukisivat sosiaalihuollon pitkäaikaishoidon yksiköjä ja kotihoitoa.

LAATUKRITEERIT SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON YKSIKÖIHIN

- Terveystenhuollon yksiköille tehty
- Laatuksriteereissä huomioidaan
 - Palveluiden mitoitus ja suunnittelu väestöön suhteutettuna
 - Osaaminen
 - Moniammatillinen henkilöstörakenne huomioiden psykososiaalinen ja eksistentiaalinen tuki
 - Henkilöstömitoitus
- Tekeillä sosiaalihuollon laatuksriteerit

PALLIATIIVISEN HOIDON JA SAATTOHOIDON NYKYTILA TERVEYDENHUOLLOSSA

- Saattohoidosta vastaa valtaosin perustason yksiköt
- Erityistason palveluiden saatavuudessa merkittäviä puutteita
 - Palvelut eivät ole valtakunnallisesti tasa-arvoisesti saatavilla
 - Yksiköt pieniä ja haavoittuvia
- Alueellisia palveluketjuja, joissa palvelun tarve olisi arvioitu väestöön suhteutetusti, ei ole kattavasti

IKÄÄNTYNEIDEN PALLIATIIVINEN JA SAATTOHOITO

- Suomalaisista valtaosa (84 %) kuolee sairauksiin iäkkäänä, yli 65-vuotiaana.
- Ikääntyneiden pitkäaikaishoito ja siihen sisältyvä hoiva on lähes aina palliatiivista
- hoivan ja huolenpidon tarpeeseen vastataan yhä useammin kotona kotihoidon turvin tai kodinomaisina asumispalveluina
- pelkästään iäkkäiden palliatiivista hoitoa tarvitsevien määrä on noin 100 000 henkilöä

HAASTEET

- Palliatiivinen palveluketju ei erityistarpeiden osalta ulotu iäkkäiden asumispalveluihin → sairauksien hoidon erityistarpeita ei tunnisteta
- Tarvittavan lääkityksen saatavuus on yhä puutteellista → osaaminen ja luvat ovat riittämättömät
- Vaihteleva ja vajaa osaaminen saattohoitopotilaiden tunnistamisessa ja hoidossa → lisäkoulutuksen tarve tunnistettu esim. kotihoidossa joka 4:nnellä
- Henkilöstön lähihoitajavaltaisuus ja osaamisvaihtelu arki/viikonloppu → saattohoitovalmius ei kattava
- Henkilöstön riittävyys vaihtelee → osassa yksiköitä henkilöstömitoitus on liian niukka

HAASTEISIIN VASTAAMINEN

- Yhteistyössä THL:n kanssa selvitys sosiaalihuollon palliatiivisen hoidon ja saattohoidon nykytilasta vuonna 2019
- Laaditaan laatukriteerit palliatiivisen hoidon ja saattohoidon palveluille sosiaalihuollon yksiköissä terveydenhuollon yksiköiden laatukriteereiden mukaisesti.
- Arvioidaan erilliskyselyn tarve palliatiivisesta hoidosta ja saattohoidosta iäkkäiden palveluissa ympärivuorokautisen hoivan ja kotihoidon osalta.
- Sosiaalihuollon yksiköt integroidaan erityisvastuualueiden ja sairaanhoitopiirien palliatiivisen hoidon ja saattohoidon palveluketjuihin turvaamaan hyvä hoito myös vanhus-, vammais- ja mielenterveyspalveluissa.
- Kehitetään laadunseurantajärjestelmää palveluketjun palliatiivisen hoidon ja saattohoidon laadun seuraamiseksi

TYÖ JATKUU

Opetus- ja kulttuuriministeriö

